

VÍTAJTE V TURNI nad Bodvou na seminári Potenciál pôdy a biomasa

Občianske združenie
PRO TORNENSIS

Ladislav Bartók Ing. - predseda

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Tento seminár je jednou z množstva aktivít v rámci projektu SUNRISE podporeného ENPI - spolupráca -

- **Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n. o.,**
- s partnermi **Pro Tornensis, o.z., obec Malé Ozorovce, Asociácia študentov-ekonómov Zakarpatia** a obec **Časlivci.**

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Na úvod niekoľko aktuálnych myšlienok k téme prvého vstupu.

- Názov:

Vnútrotné zdroje pre rozvoj obcí

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Včera som už tužil, že nebudem mať hlas, tak som podstatu napísal

- Žijeme v období, keď chudoba na celom svete rýchlo rastie. Aj keď nie sme na tom najhoršie.
- Bežný občan je vystavovaný stresu z obáv, že príde o prácu, o príjmy a následne exekúcia.
- Pritom keď má prácu, často s minimálnou mzdou aj tak má problémy s financiami.

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Na Slovensku sa konajú budúci týždeň voľby do
orgánov samospráv .

mne sa zdá,

že programy a sľuby sa len málo týkajú riešení
príčin problémov väčšiny občanov našich miest
a obcí.

„nezamestnanosť, nízke príjmy, narastajúca
chudoba a padnutá morálka“

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Je načas, aby samosprávy začali meniť svoju politiku a viac sa začali orientovať na riešenia uvedených otázok

Dnešná téma seminára môže dať námet pre
volené orgány samospráv,
aby svoje programy doplnili, prepracovali v
duchu **teórie rozvoja na báze endogénnych
zdrojov** a tak prispeli k rozvoju **miestneho
hospodárstva** a tým znižovaniu chudoby.

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Základ nášho prístupu je zvyšovanie využívania vnútorných a obnoviteľných zdrojov na krytie potrieb občanov.

A to v duchu zvyšovania SEBESTAČNOSTI a rozvoja lokálnej ekonomiky

- Máme na mysli vnútorné zdroje podľa schémy nasledovne:

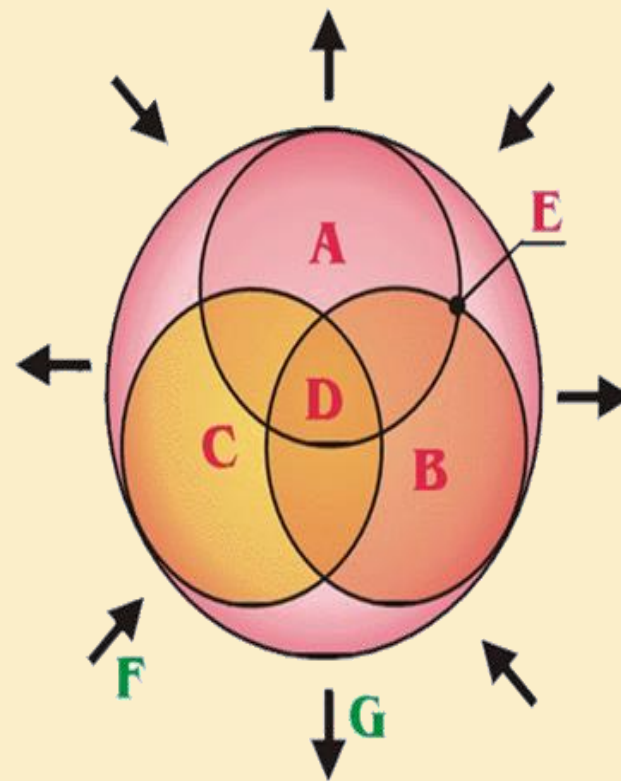
Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Zdroje pre rozvoj obcí v súlade so stratégiou rozvoja na báze endogénnych zdrojov

- Grafické znázornenie stratégie rozvoja mikroregiónov na báze endogénnych zdrojov, kde
- **prvotné zdroje sú**
- ľudské zdroje - **A**
- prírodné zdroje - **B**
- kultúrne a historické dedičstvo - **C**
- **realizačný mechanizmus**
- mäkká infraštruktúra - **E**
- **výsledok**
- hospodárstvo – mikroekonomika - **D**

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Konkrétne vieme využiť vnútorné a obnoviteľné zdroje za účelom zvyšovania sebestačnosti napr. V týchto prípadoch, kde ide z rodinných rozpočtov značný podiel rodinných príjmov

Uvediem príklad pre našu obec TURŇA n/B s počtom obyvateľov 3600 osôb a celkovým ročným obratom

12 mil EUR za obec/ročne

Z toho obrat : mäso	685 000	EUR/ročne
vajíčka	50 000	EUR/ročne
energie	1 mil	EUR/ročne
atď.		

Program je spolufinancovaný z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Pozrime sa bližšie na spotrebu energií

- V našom prípade ide najmä o energiu na
- Vykurovanie 650 bytov a iných priestorov
- Osvetľovanie
- Príprava TUV
- V súčasnosti už po investíciách sú využívané tieto nosiče
- ZP, tepelné čerpadlá, drevo- štiepky
- Elektry od ERZ a solár
- ZP, drevo, elektry

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Možnosti využívania vnútorných zdrojov, obnoviteľných zdrojov.

Napr. Pri náhrade len 30% ide o 300 000 EUR

- Vykurovanie 650 bytov a iných priestorov
- Osvetľovanie
- Príprava TUV
- Zvýšiť podiel dendromasy
- zvýšiť kapacitu tepelných čerpadiel
- Zatepľovanie
- Fotovoltaika
- racionalizácia
- Solár 350 x 5m² = 1750 m²
- Dendromasa, iné

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Pre obecné, regionálne programy je potrebné
hovoríť o zvyšovaní sebestačnosti aj v iných
komoditách
potraviny, služby atď.

Je potrebné len zmeniť prístup, spolupracovať a
využívať miestne zdroje.

- Nie je to jednoduché
- Chce to odvahu
- Je to správna cesta
- Naše rady sa zväčšujú

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Za seba vopred ďakujem prezentujúcim, že sa podelia s nami o svoje skúsenosti a odborné znalosti a dodajú nám odvahu.

Dúfam, že získame podnety, informácie ako, a v akých objemoch by bolo možné nahradiť dovážaný ZP dendromasou z vlastných zdrojov a za akých podmienok.

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina

Ďakujem za pozornosť a
odovzdávam slovo odborníkom

Vaše otázky, podnety zasielajte:

protornensis@gmail.com

0905 315 949

Program je spolufinancovaný
z prostriedkov Európskej únie

Program cezhraničnej spolupráce ENPI
Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina